

JAARVERSLAG EXAMENCOMMISSIE

CMI

STUDIEJAAR 2018-2019

INHOUDSOPGAVE

1.	Voorwoord	1
2.	Samenstelling en werkwijze examencommissie	2
2.1.	Samenstelling examencommissie	2
2.2.	Faciliteiten van de examencommissieleden en vergaderingen	2
2.3.	Gevoerde overleg met de directie inzake de faciliteiten en de uitkomst daarvan	3
2.4.	Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren	4
2.5.	Trends of aandachtspunten	4
3.	Borgen van de kwaliteit van tentamens	5
3.1.	Verrichte activiteiten door examencommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen	5
3.2.	Verrichte activiteiten door toetscommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen	5
3.3.	Oordeel van de examencommissie over de activiteiten van de toetscommissie	6
3.4.	Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan	7
3.5.	Trends of aandachtspunten	8
4.	Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)	11
4.1.	Werkwijze van de examencommissie bij het toetsen van de eindkwalificaties zoals beschreven in de OER	11
4.2.	Betrokkenheid 'externen' daarbij	13
4.3.	Bevindingen van de examencommissie daarbij	13
4.4.	Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan	14
4.5.	Trends of aandachtspunten	14
5.	Richtlijnen en aanwijzingen om de uitslagen van tentamens te beoordelen en vast te stellen	16
5.1.	Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen	16
5.2.	Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen	16
5.3.	Trends of aandachtspunten	17
6.	Vrijstellingenbeleid	18
6.1.	Aantallen vrijstellingen	18
6.2.	Trends of aandachtspunten	18
7.	Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing	19
7.1.	Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)	19
7.2.	Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)	19
7.3.	Trends of aandachtspunten	19
8.	Aanwijzing examinatoren	20
8.1.	Benoemingsprocedure en profielschetsen	20
8.2.	Benoeming 'externe' examinatoren	21
8.3.	Trends of aandachtspunten.	21
9.	Betrokkenheid bij accreditaties	22
9.1.	Aard van de betrokkenheid	22
9.2.	Effecten van de betrokkenheid	22

10. Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten	23
10.1. Aard van de betrokkenheid	23
10.2. Effecten van de betrokkenheid	23
11. Beoordeling van programma's op maat	24
11.1. Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten	24
11.2. Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen	24
12. Verstrekte getuigschriften	26
12.1. Aantal verstrekte getuigschriften	26
12.2. Trends of aandachtspunten	26
13. Fraude en preventie	27
13.1. Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen	27
13.2. Praktijken op het gebied van fraude door studenten	27
13.3. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten	27
13.4. Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren	28
13.5. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren	28
13.6. Trends of aandachtspunten	28
14. Toetsgerelateerde klachten	30
14.1. Aantallen toetsgerelateerde klachten en aantal gegronde daarvan	30
14.2. Trends of aandachtspunten.	30
15. Hoorzittingen examencommissie	31
15.1. Aantallen hoorzittingen	31
15.2. Trends of aandachtspunten	31
16. Aantal beroepszaken CBE	32
16.1. Aantallen beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegronde daarvan	32
16.2. Trends of aandachtspunten	32
17. Overige aangelegenheden	33
18. Bijlagen	34

1. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de examencommissie van het instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie (CMI). Het jaarverslag biedt een overzicht van de activiteiten en schetst een beeld van de taken en daarbij behorende werkzaamheden van de examencommissie conform Artikel 7.12b lid 5 van de WHW, in het studiejaar 2018-2019. Het gaat hierbij om:

- het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens, waaronder de toetsing van het eindniveau aan de eindkwalificaties;
- het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om de uitslag van de tentamens te beoordelen en vast te stellen;
- het vaststellen van de examinatoren;
- het verlenen van vrijstellingen;
- het behandelen van klachten van studenten t.a.v. toetsing;
- het nemen van beslissingen over maatregelen tegen de student in geval van fraude.

Tijdens het collegejaar 2018-2019 heeft de examencommissie CMI daarnaast de nadruk gelegd op het:

- externe validering (aandachtspunt jaarverslag 17/18);
- reviewen beoordelingsformat eindniveau door de examencommissie;
- borging toetsing CMD en TI t.b.v. accreditatie;
- digitale toetsing & Fraude (aandachtspunt jaarverslag 17/18);
- Ephorus max 25 mb (aandachtspunt jaarverslag 17/18);
- groter wordende onderwijseenheden en veranderende manier van toetsing (aandachtspunt jaarverslag 17/18);
- verplichte aanwezigheid (aandachtspunt jaarverslag 17/18);
- ontwikkelen format rapportages en planning toetscommissies 2019-2020;
- interne werk-flows examencommissie PDCA-cyclus 2019-2020;
- jaarplan 2019-2020.

Het jaarverslag 2018-2019 gaat in op de procedurele verantwoording, alsmede een inhoudelijke terugkoppeling met betrekking tot de borging van de kwaliteit van toetsing en het vaststellen van het eindniveau. Daarnaast geeft het rapport weer, waar de examencommissie voor 2019-2020 een professionaliseringsslag heeft ingezet binnen een format voor de (ontvangen) rapportages van de toetscommissies en het intensiveren en professionaliseren van de overleggen met de toetscommissies en de opleidingsmanagers. Extra aandacht wordt in 2019-2020 besteed aan de registratie van de externe validering en het doorlopen van de PDCA-cyclus bij besproken acties. De bovengenoemde verbeterlagen zijn eind collegejaar 2018-2019 in gang gezet, in 2019-2020 hopen we hier de vruchten van te plukken en zo nog meer inzichtelijk te kunnen maken aan het College van Bestuur hoe onze acties leiden tot het borgen van de kwaliteit van toetsing en het vaststellen van het eindniveau.

Rob Oudejans

Voorzitter examencommissie CMI

2. Samenstelling en werkwijze examencommissie

2.1. Samenstelling examencommissie

Per 1 september 2018 zijn onderstaande personen benoemd als leden door het College van Bestuur van de Hogeschool Rotterdam, op voordracht van de directie CMI:

- Dhr. R.S.A. Oudejans, voorzitter; namens de opleiding Communicatie (lid sinds 2012).
- Mevr. M .W.M. van der Ploeg, vicevoorzitter; namens de opleiding Communicatie (lid sinds 1 september 2015, plaatsvervangend voorzitter sinds 1 september 2018).
- Mevr. D.D. Schuur, lid; namens de opleiding Creative Media & Game Technologies (lid sinds 1 september 2018).
- Mevr. T. Ubert, lid; namens de opleiding Informatica en Technische Informatica (lid sinds 2014).
- Mevr. I.J. Ploum, lid; namens de opleiding Communication & Multimedia Design (lid sinds 1 april 2020).
- Dhr. W.A. Smit, extern lid (sinds 1 september 2015).

De examencommissie heeft de volgende ondersteuning:

Mevr. C.N. Scheepbouwer, ambtelijk secretaris. Halverwege het collegejaar is de functie van ambtelijk secretaris overgedragen aan Mevr. C.A. Veerman (per 1 april 2019).

Waar de afgelopen jaren de bezetting van de examencommissie stabiel was, is de samenstelling in 2018 – 2019 veranderd. Vooral de verandering op het vlak van administratieve ondersteuning was een punt van aandacht. Daarnaast zijn er 2 nieuwe leden, die de commissie heeft ingewerkt in de positie als lid van de examencommissie CMI. Beide leden volgen in de jaar 2019-2020 een training voor examencommissieleden.

Benoeming van de leden vindt jaarlijks plaats voor één studiejaar. Leden worden volgens de procedure aangedragen bij de instituutsdirectie. De directeur draagt vervolgens de leden voor aan het college van bestuur. Bij aanstellen van een 'nieuw' lid wordt de door HR gestelde procedure hiervoor gehanteerd.

2.2. Faciliteiten van de examencommissieleden en vergaderingen

De samenstelling in FTE van de examencommissie CMI is al geruime tijd vrijwel onveranderd: 0,4 voor de voorzitter, 0,2 voor de vicevoorzitter en 0,5 voor de vijf leden. De samenstelling van de commissie was aan wat wisselingen onderhevig. Per 1 september 2018 is er een nieuw lid toegetreden vanuit CMGT, CMD is een half jaar lang niet vertegenwoordigd geweest en het lid dat INF/TI vertegenwoordigde is aan het van het collegejaar vanwege ziekte voor een langere periode uitgevallen. Dit heeft voor ongeveer 0,1 verminderde capaciteit gezorgd. Het externe lid heeft een lange onderwijservaring in het HBO en geen binding met de Hogeschool en is betrokken bij alle activiteiten van de examencommissie.

Het inwerken van de nieuwe leden heeft, begrijpelijkerwijs, wat tijd gekost. Desondanks, is het de

commissie gelukt om de werkzaamheden naar wens en behoren uit te voeren, met grote hulp van ons externe lid. Het inwerken van de nieuwe ambtelijk secretaris neemt meer tijd in beslag dan vooraf ingeschat. De voorzitter van de examencommissie is hier over in gesprek met de instituutdirectie, de manager van het bedrijfsbureau en de manager bedrijfsvoering. Het is de wens om in het collegejaar 2019-2020 hier een stabiele situatie te creëren.

De examencommissie komt wekelijks op donderdag bijeen voor, dan wel een reguliere vergadering, dan wel werkzaamheden in het kader van check eindniveau of diplomavergaderingen, 37 maal in totaal in jaargang 2018-2019. Ook de hoorzittingen worden zoveel mogelijk op deze donderdagen ingepland. Op deze momenten is de 'leeszaal' beschikbaar gemaakt voor de examencommissie.

Het vergaderen vond wekelijks plaats aan de hand van een agenda in Google Docs. Deze agenda wordt gedurende de week opgesteld en omvat de te nemen besluiten of zaken die nog verder besproken mogen worden in de vergadering. Notulen worden bewaard op de J-schijf, waar ook fraude-zaken worden bewaard en geregistreerd.

Hoorzittingen worden altijd gedaan door minimaal 2 onafhankelijke (niet betrokken bij de betreffende opleiding) leden en een notulist. De besluiten worden in duo's voorbereid en in de eerstvolgende vergadering worden de besluiten genomen met de voltallige commissie. Van alle reguliere vergaderingen zijn agenda's, notulen, actiepunten, besluiten en overig materiaal gedocumenteerd in Osiris zaak of op de J-schijf.

De examencommissie CMI had als streven voor 2018-2019 om meer te werken vanuit Osiris Zaak. Hoewel dat absoluut beter gaat, blijft het een systeem waar een soort koud-water vrees bij bestaat. Dat wordt bijvoorbeeld zichtbaar als nieuwe leden er mee moeten gaan werken. Osiris Zaak wordt steeds beter gevonden door de studenten. Zaken die binnen Osiris zaak worden gestart, worden hier ook in afgerond. De aangeboden bijeenkomsten voor gebruikers van Osiris Zaak zijn bezocht door de ambtelijk secretaris en indien mogelijk door een lid van de examencommissie. Ook is op verzoek van de collega's werkzaam bij Osiris Zaak een extra evaluatiebijeenkomst ingepland, waarin aanvullend verbetermogelijkheden zijn besproken.

Om studenten, docenten, medewerkers en management zo goed mogelijk te informeren over de keuzes, besluiten en procedures, heeft de examencommissie een FAQ (Frequently Asked Questions) op HINT geplaatst en organiseert zij elk collegejaar voorlichtingsbijeenkomsten voor met name nieuwe medewerkers. Hoewel de voertaal in het instituut Nederlands is, wordt ons altijd gevraagd deze training in het Engels te verzorgen vanwege een groot aantal Engelstalige docenten bij Informatica. Dit is dan wat lastig vanuit het gebruik van de Nederlandse juridische terminologie, maar ook dat lukt ieder jaar weer voldoende.

De examencommissie is voor medewerkers en studenten te bereiken via email. Alle verzoeken vanuit de studenten dienen digitaal te worden ingediend via Osiris Zaak. Er zijn nog steeds drie student-coördinatoren binnen het instituut. Deze manier van werken is prettig voor de studenten, omdat zij gemakkelijk in contact komen met deze personen. Ook vanuit de examencommissie zijn de lijntjes met deze coördinatoren kort.

2.3. Gevoerde overleg met de directie inzake de faciliteiten en de uitkomst daarvan

Tijdens het collegejaar 2018-2019 heeft de examencommissie ieder kwartaal gesproken met de instituutdirectie - Heleen Elferink - om de lopende zaken te bespreken. De gesprekken werden gevoerd aan de hand van een voorop vastgestelde agenda. De gesprekken zijn genotuleerd en

vervolgens teruggekoppeld aan de instituutsdirecteur en in de vergadering van examencommissie. Aan het eind van het collegejaar heeft de instituutsdirecteur met ieder lid van de examencommissie het afgelopen collegejaar geëvalueerd.

Vanuit de gesprekken met de instituutsdirectie volgde een aantal vervolgacties richting het opleidingsmanagement. Zo is de bezetting, en de werkdruk, van de toetscommissie van CMD in het begin van het jaar onderwerp geweest van gesprek. Hoewel verschillende aspecten speelden, is vanuit vervolggesprekken met de betreffende opleidingsmanager, gezocht naar een structurele oplossing voor 2019-2020. Voor 2018-2019 betekende dit vooral dat de kwartaalrapportages vertraagd werden opgeleverd, maar wel werden opgeleverd.

Ander terugkerend agendapunt (vanaf mei 2019) was de ondersteuning van de examencommissie. Hoewel de nieuwe leden al snel een weg hadden gevonden verliep het inwerken van de nieuwe ambtelijk secretaris niet zonder slag of stoot. De instituutsdirectie onderneemt zichtbaar actie om de ondersteuning weer op pijl te krijgen. In 2019-2020 hopen we toch op dit vlak meer stabiliteit te creëren en behouden.

2.4. Mogelijkheid om onafhankelijk te functioneren

Voor de examencommissie CMI was in het collegejaar 2018-2019, ondanks het periodiek overleg met directie en onderwijsmanagement en de instituutsdirectie, de onafhankelijkheid niet in het geding is. Er wordt in gezamenlijkheid met het opleidingsmanagement en de instituutsdirectie gestreefd naar borging van de kwaliteit van de opleidingen en processen binnen het instituut. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van de gebruikelijke hiërarchische structuur waarbij de directie het management aanstuurt en het management de docenten.

Om daarnaast de eigen onafhankelijkheid binnen de commissie te waarborgen is de aanstelling van het extern lid bij de examencommissie gecontinueerd. Opnieuw heeft de examencommissie gekozen voor een extern lid van buiten de HR. Om verder de transparantie en objectiviteit binnen de commissie te waarborgen, nemen de individuele leden niet deel aan de hoorzittingen en de checks op eindniveau die de 'eigen' opleiding betreffen. Deze manier van werken, hanteert de examencommissie CMI naar volle tevredenheid van de individuele leden. Dit blijkt ook uit de evaluatie met de instituutsdirectie.

2.5. Trends of aandachtspunten

Het aantreden van een nieuwe secretaris, maakt dat de examencommissie CMI in 2019-2020 kritisch gaat kijken naar de bestaande werkprocessen en hoe deze verbeterd kunnen worden. We hebben meer aandacht voor de wijze waarop de huidige processen vorm hebben.

Door de verandering van samenstelling in leden, maar ook door de kritische feedback verkregen vanuit het onderzoeksrapport onderzoek jaarverslagen examencommissies 2017-2018 samenvatting en analyse (Concernstaf, mei 2019) is de examencommissie een professionaliseringsslag aangegaan op verschillende procesmatige vlakken. De examencommissie CMI vertrouwt er op dat de acties hierin zullen leiden tot nog een betere verslaglegging van met name de laatste onderdelen van de PDCA-cyclus.

3. Borgen van de kwaliteit van tentamens

3.1. Verrichte activiteiten door examencommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen

Er wordt door de examencommissie gewerkt vanuit de WHW, de richtlijnen die de NVAO aangeeft. Op instituutsniveau is er het toetsbeleid CMI en daarnaast heeft elke opleiding een eigen toetsplan, dekkingsmatrix en opleidingsprofiel. In hoofdstuk 10 van de hogeschoolgids wordt beschreven hoe het onderwijs binnen het instituut is vormgegeven, met daarbij een overzicht van de opbouw van de opleidingen, eventuele verplichte aanwezigheid, de toelatingseisen tot bepaalde studieonderdelen, toetsmomenten, toetsvormen en het mogelijk herkansen van cursussen.

Het inhoudelijke onderzoek naar de validiteit, de betrouwbaarheid en de inzichtelijkheid van de tentamens is gemandateerd aan 4 toetscommissies (CO, CMD, CMGT en INF/TI) binnen CMI (zie volgende paragraaf). De toetscommissies rapporteren periodiek (iedere 10 weken) hun werkzaamheden aan de examencommissie. Daarnaast zijn er verschillende gesprekken gevoerd met de toetscommissies afzonderlijk om de voortgang, procedure en belangrijkste opvallendheden (bijvoorbeeld vanuit beroepszaken) en adviezen om de kwaliteit te borgen te bespreken. Deze uitkomsten werden vervolgens weer besproken met de betrokken opleidingsmanagers.

3.2. Verrichte activiteiten door toetscommissie om de kwaliteit van toetsen te borgen

Binnen CMI zijn er 4 toetscommissies actief;

- Toetscommissie CO (2 leden);
- Toetscommissie CMD (1 lid);
- Toetscommissie CMGT (2 leden);
- Toetscommissie gezamenlijk TI/INF (2 leden).

Alle toetscommissies hebben bij aanvang van het collegejaar een plan van aanpak opgesteld en tijdens het collegejaar periodiek rapportages aangeleverd op CumLaude. Bij sommige commissies moest er een reminder worden gestuurd, maar het aanleveren van de periodierapportages gaat een stuk beter dan voorheen. In 2017-2018 ontbraken er soms nog kwartaalrapportages.

Alle toetscommissies hebben tijdens het collegejaar 2018-2019 een hoeveelheid aan toetsen gecontroleerd op het vlak van validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid. Daartoe gebruiken ze per toetscommissie een eigen format wat ingaat op de validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid. Volgens het mandaat (zie bijlage 1) is 50% van de toetsen voorafgaand aan de toets geëvalueerd en 50 % na afname van de toets. Het streven is bij alle toetscommissies om in een periode van 4 jaar alle summatieve toetsen in het curriculum 1 keer te beoordelen.

De toetscommissies hebben vanuit deze controles allen adviezen uitgebracht om leerlijnen, vakken en toetsen te verbeteren. Deze adviezen zijn gedeeld met de cursusbeheerders en het opleidingsmanagement. Daarmee voldoen de toetscommissies aan de wettelijke verantwoordelijkheden volgens het vooraf opgestelde mandaat toetscommissies.

In 2018-2019 hebben de toetscommissie CO en CMGT ook een aantal minoren bekeken en geëvalueerd. We zien het als een positieve ontwikkeling dat de minoren en de keuzevakken worden meegenomen bij de controle op de borging van de kwaliteit van toetsing. Advies om hier blijvend aandacht aan te besteden vanuit de toetscommissies. Dit is dan ook opnieuw opgenomen in het mandaat van 2019-2020.

Tot slot is door de verschillende toetscommissies gevraagd en ongevraagd advies gegeven over toetsing en het vergroten van de kwaliteit van toetsing aan opleidingsmanagers, de curriculumcommissie en cursushouders. De toetscommissies worden binnen de diverse opleidingen steeds beter gevonden en ingezet.

3.3. Oordeel van de examencommissie over de activiteiten van de toetscommissie

De toetscommissies hebben bij iedere opleiding gekeken naar de validiteit, betrouwbaarheid van de afzonderlijke toetsen en daarover geadviseerd. Dit is volgens eigen geformuleerde formats gedaan, waarbij de toetscommissie zelf een overzicht bewaakt met de gecontroleerde toetsen. De bevindingen zijn gecommuniceerd aan de cursushouders én aan het opleidingsmanagement. De controle op de eventuele vervolgacties lijkt vooralsnog geen hoge prioriteit te hebben. Evenals een duidelijk format voor de kwartaalrapportage. De kwartaalrapportages zijn bekeken en hier heeft een terugkoppeling op plaats gevonden vanuit de examencommissie richting de toetscommissie en richting het opleidingsmanagement.

Bijna alle opleidingen zitten in een vernieuwingstraject van het curriculum (CO, CMD, CMGT en INF). Je merkt dat op zo'n moment bij een toetscommissie ruim de aandacht wordt besteed aan de zorgtaak van de commissie en hier ook over rapporteert aan de examencommissie. Hoewel dit bij de opleiding CO, CMGT en INF niet ten koste lijkt te gaan van de werkzaamheden volgens het mandaat, is dit bij CMD wel het geval geweest; de focus in de verslagen lag voornamelijk op de zorgfunctie en minder op de borgfunctie van de toetscommissie. Er is door de toetscommissie CMD gekeken naar de borging van de kwaliteit van toetsing, maar de focus van analyse en advisering lag met name op het vlak van het toetsprogramma en toetsbeleid van het nieuwe curriculum (verminderen toetsdruk, kalbratiesessies etc). Hier is de examencommissie regelmatig over in gesprek geweest met de instituutdirectie, het opleidingsmanagement en de toetscommissie zelf en voor 2019-2020 ligt hier nog steeds een aandachtspunt.

Hoewel de meest opleidingen geen problemen ervaren om de gevraagde toetsen in te zien, blijft het voor de opleiding Informatica en Technische informatica lastig om de digitale summatieve toetsen vooraf, dan wel achteraf te bekijken. Dit gaat al beter dan voorheen, maar is volgens het jaarverslag toetscommissie INF/TI 2018-2019 nog niet optimaal. Dat heeft deels te maken met het feit dat hier veel digitaal wordt getoetst. Toch wist de toetscommissie INF/TI wel inhoudelijk op toetsniveau en voor verschillende 'leerlijnen' verschillende adviezen uit te brengen als het gaat om de borging van de kwaliteit m.b.t de toetsorganisatie, de toetsdruk en de kwaliteit van toetsing.

Bij deze opleidingen speelt daarnaast het feit dat bij de leden van de toetscommissie niet altijd de inhoudelijke kennis aanwezig is om een toets te kunnen beoordelen. Deze kwestie is besproken in 2018-2019 met zowel het opleidingsmanagement en de toetscommissie INF/TI. Het idee is voor 2019-2020 voor de toetscommissie INF/TI om experts binnen de opleiding meer betrekken bij het beoordelen van toetsen. Daarnaast heeft de toetscommissie INF/TI gedurende het collegejaar 2018-

2019 een studentenpanel in het leven geroepen om toetsen met elkaar te bespreken op het vlak van bv aansluiting van de toets op de lessen. Wij blijven hierover met elkaar in gesprek om te kijken of de voorgestelde verbeteringen een bijdrage gaan leveren bij het borgen van de kwaliteit van toetsing.

CMGT heeft het afgelopen jaar vooral het docenten-team aan het werk gezet en de docenten in koppels het volgens mandaat gevraagde aantal toetsen laten beoordelen. Dit is de toetscommissie CMGT goed bevallen, omdat dit de toetsbetrokkenheid en inzichtelijkheid op de borging van de kwaliteit van toetsing binnen het team heeft vergroot. Het wordt vanuit het jaarverslag wat minder goed duidelijk welk format hier voor is ingezet m.b.t. validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid, maar het format is wel terug te vinden op CumLaude. Deze aanpak past bij de kleinschalige opleiding CMGT en maakt het hele team meer toetsdeskundig. Bij CMGT richten we ons daarom met name op de eenduidigheid van rapporteren.

De toetscommissie CO hanteert een duidelijk rapportageformat wat ingaat op de validiteit, betrouwbaarheid van toetsing en de transparantie van de handleiding. Naast een groot aantal zorgtaken m.b.t het nieuwe curriculum, geeft het jaarverslag CO goed zicht op de beoordeling van de volgens het mandaat opgestelde aantal toetsen en handleidingen en de kwaliteit daarvan. Hier zijn geen grote aandachtspunten geconstateerd.

De toetscommissies CMI hebben allen uitvoerig en volgens mandaat de gevraagde hoeveelheid toetsen bekeken. Vanuit de rapportages ligt de focus niet overal op de validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid en daarom is er voor 2019-2020 een aangepast format opgesteld waar de toetscommissies gebruik van gaan maken. In het format wordt daarnaast ingespeeld op het sluitstuk van de PDCA-cyclus.

3.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan

Advies vanuit de toetscommissie CO is dat vooral de functies en het belang van de inzet van hulpmiddelen bij het formuleren van valide en betrouwbare toetsen nog beter kan worden ingebed bij de docenten van de opleiding (kalibratie met docenten, constructieve alignment, formatieve evaluatie etc). Daarin zijn de CO-docenten groeiende. Uit de evaluaties van de toetscommissie CO blijkt daarnaast dat (nog) niet overal de constructieve alignment voldoende zichtbaar is: *“hoewel constructieve alignment al meer top of mind is bij de docenten, kan dit nog meer gaan leven en voor de docenten duidelijk worden”*. Alle bevindingen t.b.v het verbeteren van de inzichtelijkheid van de handleidingen en de validiteit en betrouwbaarheid van de toetsen zijn besproken en verstuurd naar de betrokken cursushouders en het opleidingsmanagement. Het opleidingsmanagement is naar aanleiding hier van aan het nadenken over een gepersonaliseerde BKE-opleiding binnen de opleiding CO.

De toetscommissie CMD heeft gekeken naar kalibratiesessies, docent,- en studentevaluaties van een aantal vakken om vanuit hieruit eventuele verbeterpunten aan te dragen op curriculumniveau. De validiteit en betrouwbaarheid van toetsing wordt hier in meegenomen op het vlak van toetsbeleid, op het toetsproces of toetsprogramma. De adviezen zijn gecommuniceerd aan het opleidingsmanagement en deze pakt het op richting de interne betrokkenen.

De toetscommissie CMGT geeft aan dat de belangrijkste verbeterpunten betrekking hebben op de “beschrijving van de toetsing en beoordeling in de handleiding” of “het ontbreken van bv een toetsmatrijs of beoordelingsmodel” (en daarmee de betrouwbaarheid van toetsing). Daarnaast het

advies om winst te behalen op het gebied van formatieve toetsing (bv door vooraf betere beoordelingsmodellen maken om tot meer gerichte feedback te komen). Een format van beoordeling ontbreekt in het jaarverslag, maar is wel in de archieven van CMGT te vinden. Een inzichtelijk advies op het vlak van validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid kan wat meer gestructureerd worden aangeboden. Bij CMGT komt daarnaast bij de minoren naar voren dat de beoordelingsproblematiek erg complex was, waardoor de verdeling van de verschillende toetsonderdelen over de leerdoelen moeilijk was te herleiden. De adviezen zijn besproken met de cursushouders en het opleidingsmanagement, alsmede binnen het gehele team om dit verder op te pakken.

Bij INF wordt in het jaarverslag een melding gemaakt over de toetsorganisatie (afzeggen toets, vanwege ontbreken presentielijst of cijfer 1^e kans pas ontvangen na maken herkansing). Dit aspect ziet de examencommissie ook terug in het aantal klachten over de toetsorganisatie bij INF en is dan ook onderdeel van het gesprek met het opleidingsmanagement in 2018-2019. De toetsdruk wordt daarnaast soms nog wat hoog ervaren en bij met name het nieuwe curriculum 'analyse' verschilt de kwaliteit van toetsing per toets. Advies is om meer te kalibreren met de docenten onderling en zo de validiteit te vergroten. Dit advies is teruggekoppeld aan de cursushouders en het opleidingsmanagement die dit verder gaan oppakken.

Ook bij TI wordt de toetsdruk als hoog ervaren en bestaat het advies om meer met elkaar te kalibreren om de kwaliteit van toetsing te vergroten. Bij INF/TI wordt daarnaast ruime aandacht besteed aan het begeleiden en aansturen van nieuwe docenten op het vlak van toetsdeskundigheid en het advies gegeven om meer te kalibreren. Bij TI hebben de docenten al een 'inhouse' BKE gevolgd en kan deze aanpak mogelijk zorgen voor het nog verder vergroten van de toetsdeskundigheid. Zeker bij nieuwe vakken hoopt de toetscommissie op deze manier de docenten meer betrokken te krijgen bij toetsing en de validiteit en betrouwbaarheid te vergroten.

De bovengenoemde adviezen zijn besproken tijdens de overleggen van de examencommissie met het opleidingsmanagement. Tijdens deze gesprekken zijn vooral opvallende trends en inhoudelijke zaken besproken in termen van professionalisering van de opleidingen en het optimaliseren van bedrijfsprocessen en het verbeteren van toetsing vanuit de PDCA naar voren gekomen. Verder is bij ieder gesprek de mate van externe validering besproken.

Digitaal toetsing was daarnaast een onderwerp van gesprek bij INF (aandachtspunt jaarverslag 2018-2019). Het afgelopen jaar heeft de opleidingsmanager verschillende acties ondernomen op het vlak van digitaal toetsen de toetsorganisatie van digitaal toetsen. Zo is de software van het primaire toetssysteem aangepast, zijn er duidelijke afspraken gemaakt met betrekking tot instructie van en door de surveillanten en tijdens tentamens zijn vakdocenten aanwezig. Wel bestaat nog steeds het advies aan de opleiding en de directie om hierover in gesprek te blijven en mogelijk ook het gesprek aan te gaan met andere opleidingen binnen of buiten de hogeschool.

3.5. Trends of aandachtspunten

De afzonderlijke toetscommissie opereren divers op de gestelde 'zorg/borgtaken' en rapporteren volgens afwijkende formats. Deze eigenheid leek in het verleden te passen bij de verschillende toetscommissies van CMI en paste bij de mate waarin een toetscommissie aanvullend bezig is met het vervullen van de zogenoemde 'zorg-taak' richting het management. Hoewel we nog steeds benieuwd zijn naar de diverse 'zorg-taken' willen we vanuit de examencommissie meer eenduidig zicht krijgen op de uitgevoerde 'borgtaken'. Daarom heeft de examencommissie voor 2019-2020 een

hernieuwd format opgesteld om zo meer eenheid te creëren binnen de rapportages en beter de nadruk te leggen binnen de rapportages op de 'borgtaak' van de toetscommissie en het sluitstuk van de PDCA-cyclus. Dit format is toegevoegd aan de *“aanvulling mandaat toetscommissies 2019-2020, sept 2019”*.

Voor 2019-2020 gaat de examencommissie daarnaast meer structureel met de toetscommissies afzonderlijk en in gezamenlijkheid om tafel. We hopen hiermee bij aanvang van het collegejaar vooral de betrokkenheid op het vlak van de borgingstaak te vergroten en draagvlak te creëren voor de ingezette professionaliseringslag. Tussentijds willen we de verkregen bevindingen bespreken om terug te koppelen aan het opleidingsmanagement. Verderop in het jaar (eind Q3) willen we opnieuw gezamenlijk in gesprek gaan over de kwesties die spelen en het afgelopen jaar evalueren als het gaat om het ingezet mandaat, het rapportageformat richting het jaarverslag. Deze activiteiten zijn opgenomen in onze jaarplanning en aan de verschillende betrokkenen verspreid. Met de opleidingsmanager van CMD is afgesproken dat de toetscommissie van CMD vanaf 1 september 2019 wordt bemenst wordt door 3 docenten.

We verwachten dat deze professionaliseringslag er voor gaat zorgen dat het belang van analyseren van de afzonderlijke toetsen op het vlak van validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid, de betrokkenheid dat de toetscommissies binnen CMI meer eenzelfde taal gaan spreken. Het, op deze manier, zicht geven op de scheidslijn tussen de 'zorg,- en borgtaken' van de toetscommissie werkt naar onze mening verhelderend voor alle betrokken partijen. De scheidslijn tussen zorg en borg is soms nog wat lastig te formuleren, zeker als je kijkt naar het doorlopen/ controleren van het doorlopen van de PDCA-cyclus.

Ook het toetsten van grote eenheden en de toename van formatieve toetsing blijft een aandachtspunt. Bij aanvang van het collegejaar 2018-2019 is aan de toetscommissie van CMGT en van CMD gevraagd om mee te denken over de veranderingen binnen toetsland (toename grotere onderwijseenheden) en de borging van de kwaliteit vanuit de toename van formatieve toetsing binnen steeds groter worden onderwijseenheden. De vraag was; *moet en kan de toetscommissie hier ook een rol spelen als het gaat om het borgen van de kwaliteit?* Uiteindelijk advies heeft de volgende strekking en is in lijn met de visie van de examencommissie op toetsing: *Formatieve toetsing valt binnen de verantwoordelijkheid van de opleiding, en daarmee binnen de kwalitatieve verzorging door de opleiding (zorg-functie)*. Dit advies is ook meegenomen bij het formuleren van het aanvullende mandaat voor 2019-2020 (aanvullend mandaat, sept 2019) en geplaatst bij het onderdeel gericht op de zorg-taak.

Relevant in dit kader om te vermelden is dat formatieve toetsing niet alleen een grotere rol gaat spelen, maar ook een steeds groter aandeel heeft binnen het “totale pakket van toetsing”. CMD hanteert bijvoorbeeld volgens haar eigen jaarverslag de volgende toetsvormen: Formatieve toetsing (70%), assessments (20%) en MC-tentaminering (10%). Naast dat bij CMGT al langere tijd wordt gewerkt met een aanzienlijk deel aan formatieve feedback, wordt dit ook steeds meer ingezet bij de opleiding CO. Het idee is daarom wel dat we hier in 2019-2020 over in gesprek blijven, om te kijken naar de (on)mogelijkheden van het betrekken van formatieve feedback/toetsing bij de borging van de kwaliteit van toetsing door de examencommissie.

Bij grotere toetseenheden speelt daarnaast dat er voor de student grotere gevolgen zitten bij het houden aan de huidige wetten en regels zoals geformuleerd in de Hogeschoolgids. Zo zijn de

gevolgen bij het invoeren van een ND en bij het herkansingen grotere eenheden groter voor de student. Het toetsten van grote eenheden blijft daarom een aandachtspunt.

De verplichte aanwezigheid binnen de hogeschoolgids, lijkt het collegejaar 2018-2019 minder tot klachten te leiden dan voorheen. In de handleidingen wordt ook meer duidelijk omschreven wat de voorwaarden en gevolgen zijn bij verplichte aanwezigheid. De gegeven adviezen hierover vanuit de examencommissie zijn dus zichtbaar meegenomen.

4. Onderzoek naar gerealiseerde leerresultaten (voorheen eindkwalificaties)

4.1. Werkwijze van de examencommissie bij het toetsen van de eindkwalificaties zoals beschreven in de OER

In 2018-2019 heeft de examencommissie van CMI in het kader van de borging van de kwaliteit van de afstudeerwerken wederom een aantal eindwerken van de verschillende opleidingen binnen het instituut gecontroleerd, zoals beschreven in haar taakomschrijving. De examencommissie maakt gebruik van een zelf ontwikkelde checklist die voor 2018-2019 in aangepaste versie is gebruikt. Bij de check is gebruik gemaakt van de volgende documenten:

- check op eindniveau 2018-2019 per afstudeerwerk;
- check op eindniveau 2018-2019 per opleiding;
- afstudeerhandleiding van de betreffende opleiding;
- de meest recente (interne) audit.

Bij de controle zijn meegenomen:

- het afstudeerwerk/project;
- de afstudeerhandleiding;
- de voorbeoordeling, de definitieve eindbeoordeling inclusief de verantwoording van het eindcijfer.

Er is een selecte steekproef getrokken uit een steekproefkader. Het steekproefkader bestaat uit een overzicht van alle studenten die in het studiejaar 2017-2018 (indien mogelijk 2018-2019) hun eindwerk ter beoordeling hebben ingeleverd. In collegejaar 2017-2018 werd het eindniveau door de opleidingen uitsluitend in het afstuderen getoetst m.u.v. van de opleidingen AD-ICT Servicemanagement en Informatica.

De examencommissie wilde bij aanvang van 2018-2019 het format 'check eindniveau' zoals gehanteerd in de afgelopen collegejaren onder de loep nemen. We zochten naar een werkwijze waarbij de resultaten per evaluatie van de eindwerken gemakkelijk te analyseren waren. Daarnaast wilden we nogmaals bekijken of alle relevante aspecten m.b.t. deze check wel voldoende worden meegenomen. Het grootste verschil met eerdere jaren is dat de bevindingen bij de selecte steekproef per student naast elkaar wordt geplaatst in een Exceldocument. Op deze manier wordt het in één oogopslag zichtbaar hoe een opleiding voldoet aan de gestelde criteria. Het resultaat is een document Check eindniveau per afstudeerwerk.

Onderstaand staan de criteria beschreven die worden bekeken in de check eindniveau per student:

De aanloop naar (mandaat) en de beoordelingssystematiek is helder omschreven.
De examinatoren hebben onafhankelijk van elkaar een oordeel gegeven (voorbeoordeling is aanwezig) en zijn op basis daarvan tot een gezamenlijk besluit gekomen.
De beoordeling geschiedt door minimaal 2 bevoegde examinatoren (eindniveau). Zij hebben beiden het document ondertekend.
De 2 bevoegde examinatoren (eindniveau) zijn door de examencommissie benoemd.
De beoordelingscriteria zijn afgeleid van de eindkwalificaties van de opleiding(landelijk profiel).
Alle competenties zijn afzonderlijk en individueel met een voldoende afgesloten.
Het beoordelingsformulier is door de examinatoren ingevuld met een volledige onderbouwing.
Het is duidelijk hoe het eindcijfer tot stand is gekomen.
Beoordeling is correct ingevoerd in Osiris, uit naam van examinator.
Rol van eventueel extern gecommiteerde is benoemd en duidelijk adviserend.
Rol van de bedrijfsbegeleider is benoemd en duidelijk adviserend.
Eén van de examinatoren is niet betrokken bij de begeleiding van de student.
Voor de student is vooraf inzichtelijk waarop beoordeeld wordt.

In verband met de accreditaties van de opleidingen CMGT, TI en CMD zijn we in het jaar 2018-2019 gestart met deze opleidingen en vervolgens aan de slag gegaan met de opleidingen CO en INF. Daarnaast heeft de examencommissie een extern lid. Hij heeft vanuit zijn onafhankelijkheid mee gekeken naar de check-eindniveau van diverse opleidingen. De examencommissie heeft haar bevindingen middels een rapport teruggekoppeld aan directie en opleidingsmanagement met het advies, waar nodig verbeterlagen door te voeren (zie ook H4.3 voor meer informatie over de besproken verbeterlagen).

Vanuit de examencommissie CMI is afgelopen jaar bij de opleidingsmanagers aanvullend de volgende informatie opgevraagd om beter zicht te krijgen op de (externe) validering ingezet vanuit de opleiding en specifiek het eindniveau:

- Verslagen van kalibratiebijeenkomsten en de acties die daaruit volgen,
- Verslagen van externe validering bijeenkomsten die hebben plaats gevonden. Denk daarbij aan het werkveld dat betrokken bij het afstuderen of de input van collega opleidingen die betrokken zijn bij het afstuderen,
- Verslaggeving van externe gecommiteerden. Veel opleidingen maken gebruik van externe gecommiteerden en/of externe examinatoren. Laat hen een verslag schrijven over de bevindingen met eindniveau van studenten,
- Verslagen van interne en externe audits m.b.t. het eindniveau

Deze uitvraag is ook aan de orde geweest bij de besprekingen met de opleidingsmanagers, om zo draagvlak me betrekking tot de noodzaak te creëren.

4.2. Betrokkenheid 'externen' daarbij

Het betrekken van externen gebeurt binnen CMI op verschillende niveaus. Allereerst wordt er bij het beoordelen van het afstuderen een extern gecommiteerde (waar mogelijk) betrokken als adviseur (INF, TI, CMD en CMGT). Zij nemen bijvoorbeeld het advies van het bedrijf over het functioneren van de student mee in de eindbeoordeling. Eén opleiding maakt structureel gebruik van externe examinatoren (CO) die betrokken worden binnen het afstudeertraject. Bijna alle opleidingen bespreken afstudeerwerken met het beroepenveld. En er wordt regelmatig aan externen gevraagd om een oordeel te geven over de kwaliteit van de opleiding door een evaluatie in te vullen (bv bij stage,- en afstudeerbedrijven). De opleidingen CMD, INF, TI en CO kalibreren het afstuderen met andere opleidingen binnen hetzelfde domein of tijdens landelijke overleggen.

Verslaglegging van deze evaluaties is bij iedereen op orde. Beschrijving van de vervolgacties en de verdere PDCA-cyclus behoeft aandacht. Alle andere opleidingen weten zowel interne als externe evaluaties terug te koppelen én verbeterpunten te formuleren. Het bijhouden van deze (verbeter)acties wordt echter minder goed inzichtelijk gemaakt (sluitstuk PDCA). Wij zien dit echter wel terug bij aanpassingen die door de opleidingen worden doorgevoerd, bijvoorbeeld bij wijzigingen in afstudeerhandelingen. Wat en wanneer iets gaat veranderen of is veranderd, is voor de examencommissie wel inzichtelijk bij de verslaglegging zoals ontvangen van CMD. Mogelijk kunnen we deze wijze van rapporteren gebruiken als voorbeeld naar de andere opleidingen?

4.3. Bevindingen van de examencommissie daarbij

De belangrijkste bevindingen van de examencommissie bij het onderzoek naar de eindkwalificaties 2018-2019, zijn hieronder, puntsgewijs samengevat:

- bij de beoordeling van de examens zijn in alle gevallen twee examinatoren betrokken;
- bij alle opleidingen worden de eindkwalificaties aantoonbaar getoetst;
- in veel gevallen is een externe adviseur betrokken;
- het afstudeerbedrijf geeft in alle gevallen een advies m.b.t de beoordeling;
- de door de examencommissie opgevraagde stukken zijn zodanig gearchiveerd dat ze redelijk snel en volledig aangeleverd konden worden;
- beoordeling vindt steeds meer plaats o.b.v. 2 individuele voorbeoordelingen die samen tot een eindbeoordeling leiden (ook een vorm van kalibreren);
- In een beperkt aantal gevallen is het eindcijfer ingevoerd door een administratieve ondersteuner (CO). Bij TI zijn de cijfers ingevoerd door een examiner eindniveau die niet altijd betrokken was bij de beoordeling). Op de beoordelingen zelf is wel de namen van de juiste examinatoren vermeld.
- Alle opleidingen maken gebruik van externe validering op verschillende manieren; zoals het betrekken van het werkveld, externe beoordelaars en kalibratiesessies met vergelijkbare opleidingen en gebruiken de inzichten om het eindniveau te verbeteren.

Punten van aandacht bij check eindniveau per opleiding 2018-2019, zoals besproken met de opleidingsmanagers:

- CO: Hier was het, vanuit de naamgeving van het formulier, niet overal even duidelijk wat een voorbeoordelingsformulier is en wat een definitieve beoordeling en niet alle gevallen was het cijfer ingevoerd door examiner.

- CMGT/MT: Bij CMGT was het niet duidelijk of materiaal wordt voorbeoordeeld vanwege het ontbreken van deze documenten in de administratie. Bij de verantwoording van de beoordeling lag de nadruk wat veel op negatieve aspecten.
- CMD: vanuit de eindbeoordeling wordt niet altijd inzichtelijk hoe de student in totaal wordt beoordeeld. De focus ligt hier soms wat meer op de presentatie lijkt het, terwijl het verslag onderdeel is van deze beoordeling. Deze wordt wel beschreven binnen de voorbeoordelingen. Soms erg grote verschillen in cijfer bij een eerste en tweede toetsmoment.
- INF: In handleiding staat dat de student tussentijds geen recht op feedback zou hebben, dat kan niet. Niet in alle gevallen is cijfer ingevoerd door een examinator
- TI: Vanwege het uitgebreide proces wat wordt doorlopen bij het afstuderen is het soms wat onduidelijk of de voorbeoordelingen beoordelingen zijn of juist feedback betreft. Dit komt ook door soms de toevoeging van cijfers. In alle gevallen is het eindcijfer ingevoerd door de afstudeercoördinator en niet door de examinator. De docenten weten in 2018-2019 al beter een motivatie van de beoordeling te geven dan voorheen, al kan deze soms nog wat meer uitgebreid worden.

4.4. Uitgebrachte adviezen en opvolging daarvan

De bovengenoemde aandachtspunten m.b.t. de eindwerken zijn per opleiding teruggekoppeld tijdens de gesprekken met het opleidingsmanagement in 2018-2019. Alle opleidingen zijn hier vervolgens meer bewust mee aan de slag gegaan en hebben verschillende aanpassingen doorgevoerd in het afstudeerproces.

De verslaglegging rondom de PDCA-cyclus en de externe validering, behoeft dus verbetering. Om beter zicht te krijgen op hoe de verbeterpunten zijn opgenomen en hoe dit wordt geëvalueerd, gaan we in 2019-2020 vaker met de opleidingsmanagers in gesprek. Hier zal een duidelijke verslaglegging van volgen, met concrete afspraken daar in opgenomen om bij een volgend gesprek deze weer op de agenda te zetten. Ook willen we op dit vlak – per opleiding - een lijst bijhouden met besproken actiepunten en de afwikkeling daarvan.

4.5. Trends of aandachtspunten

Vorig collegejaar (2017-2018) waren de belangrijkste punten van aandacht met betrekking tot de eindkwalificaties in het algemeen:

- *de wijze waarop het eindcijfer wordt verantwoord is niet overal even helder*

Punt van aandacht 2017-2018: Bij alle opleidingen lukt het steeds beter om bij de toetsen opleidingscompetenties een beschrijvend oordeel/ motivatie te geven. In het verleden stond er nog wel eens alleen een cijfer gemeld, zonder argumentatie.

Afwikkeling 2018-2019: Hoewel de argumentatie van het eindcijfer een blijvend aandachtspunt is bij met name de meer technische opleidingen, zien we ook hier duidelijk verbeteringen t.o.v. eerdere jaren. Het heeft dus geholpen om dit punt onder de aandacht te brengen bij het opleidingsmanagement; hier zijn duidelijke resultaten in bereikt.

- *meer aandacht voor de externe validering noodzakelijk.*

Punt van aandacht 2017-2018: De noodzaak van externe validering wordt dit collegejaar meer en meer gezien en hier wordt bij iedere opleiding duidelijk aandacht aan besteed.

Afwikkeling 2018-2019: Bij het opvragen van deze verslagen voor de examencommissie, blijkt niet iedere opleiding te omschrijven wat er met de evaluaties wordt gedaan. Dit maakt het voor de examencommissie lastig om inzichtelijk te krijgen wat er concreet is afgesproken, welke vervolgacties hier uit voort vloeien en wanneer deze (moeten) zijn afgerond. Een vervolgstap voor 2019-2020 is dan ook om hier nu in de gesprekken met het opleidingsmanagement de aandacht op te richten.

Dit jaar (2018-2019) zijn de belangrijkste trends of aandachtspunten met betrekking tot de eindkwalificaties in het algemeen:

Aandachtspunt 2018-2019: Verslaglegging van het sluitstuk van de PDCA-cyclus kan beter inzichtelijk worden gemaakt en dus beter terugkomen bij gesprekken met de opleidingsmanagers. Mogelijk kan de wijze waarop CMD dit doet als format gelden voor de rest.

Aandachtspunt 2018-2019: Invoeren van cijfers door andere mensen dan de betrokken examinatoren.
Noot: Bij de check eindniveau die onlangs is uitgevoerd voor de opleiding CO (2019-2020) zien we dit niet meer terug. Het lijkt er wel op dat dit nog wel speelt bij de opleiding TI.

5. Richtlijnen en aanwijzingen om de uitslagen van tentamens te beoordelen en vast te stellen

5.1. Afgegeven richtlijnen en aanwijzingen

Binnen CMI conformeren de opleidingen zich aan de algemene regels m.b.t. toetsen en examens zoals deze zijn geformuleerd in Artikel 10.1.3 van de Hogeschoolgids 2018 - 2019. De opleidingen hebben een opleidingsprofiel waarin inzichtelijk wordt gemaakt wat de niveauaanduiding is per jaar. De cursussen worden omschreven in Osiris én in de cursushandleiding waarin wordt ingegaan op de leerdoelen, aantal studiepunten, eventuele aanwezigheidsverplichting, beoordeling/ toetsvorm, herkansingsmogelijkheden en literatuur.

In hoofdstuk 10 van de Hogeschoolgids staan per opleiding (vol, -en deeltijd) de curriculumtabellen vermeld, met daarin de bijbehorende toetsvormen en een eventuele aanwezigheidsplicht. De controle van de toetsing door de afzonderlijke toetscommissies gebeurt aan de hand van deze tabellen.

Studenten hebben recht op 2 toetskansen per jaar en per toetskans wordt er een inzage georganiseerd, waar een student een schriftelijk bezwaar kan indienen. Komt de student er dan niet uit, dan kan de student via Osiris zaak en bezwaar/klacht indienen.

5.2. Uitkomsten/bevindingen bij de toepassing van die richtlijnen

De onder Artikel 10.1.3 van de Hogeschoolgids 2018 - 2019 beschreven kopjes 'Bezwaar tegen een beoordeling van een 'Toetsresultaat' en 'Vrijstellingen', zijn items waarmee de examencommissie regelmatig in aanraking komt. Dit is niet anders dan vorige jaren. Zie het volgende hoofdstuk voor het vrijstellingsbeleid van de examencommissie CMI.

Bij bezwaren tegen een beoordeling van een toetsresultaat doet de examencommissie onderzoek naar het proces van totstandkoming van de beoordeling. Als onderdeel van het onderzoek worden betrokken studenten en docenten standaard uitgenodigd voor een hoorzitting. Bij een hoorzitting zit bij voorkeur een lid van de examencommissie, die niet betrokken is bij de opleiding waar de student een klacht over indient. Indien nodig vraagt de examencommissie aan de toetscommissie van de opleiding om het vraagstuk te bekijken. Na verzamelen van de informatie, wordt een klacht besproken in de vergadering, waarna in gezamenlijkheid tot een besluit wordt gekomen.

Binnen CMI signaleerden wij vorig jaar (jaarverslag 2017-2018) al een trend dat curriculumontwikkelaars bij de steeds groter wordende toetseenheden aanvullende eisen of randvoorwaarden formuleerden om aan een herkansing te mogen voldoen. Deze trend zette zich in 2018-2019 voort en na ontvangst van een aantal klachten hierover, wat ook heeft geleid tot 2 beroepszaken, heeft de examencommissie hier een duidelijk standpunt in ingenomen; Student blijft altijd recht houden op 2 kansen.

5.3. Trends of aandachtspunten

Een harde overgang van kleine eenheden naar grote eenheden blijkt dus lastig. Dit is een proces gaande binnen het instituut CMI, waarbij we met elkaar moeten kijken naar de (on)mogelijkheden. Bij de keus van de opleidingen voor grotere onderwijseenheden, wordt mogelijk soms (zo lijkt het) randvoorwaarden gesteld op 'andere' onderdelen. De examencommissie stelt zich op het standpunt dat in principe een student recht heeft op twee toetsmomenten.

6. Vrijstellingenbeleid

6.1. Aantallen vrijstellingen

Het aantal verzoeken om vrijstellingen neemt jaarlijks af. Dit wordt mede veroorzaakt door het gebruik van grotere en samengestelde cursussen binnen hernieuwde curricula. In Osiris zaak zijn er 88 zaken ingediend, waarvan 80 verzoeken gehonoreerd. Voor CO zijn er bij aanvang van het collegejaar een aantal grote vrijstellingen doorgevoerd om de doorstroom van VWO naar de verkorte route te kunnen bewerkstelligen. Ditzelfde geldt voor het RAC-AD crossmediale communicatie studenten, die doorstromen in het CO programma. Deze zijn per persoon geteld en niet per cursus. Dit, omdat het systeem Osiris deze aanvragen als één aanvraag zijn opgenomen.

6.2. Trends of aandachtspunten

Het aantal verzoeken om vrijstellingen neemt af binnen CMI. Mogelijk heeft ook dit te maken met de toename in grote onderwijseenheden bij bijvoorbeeld INF en CMD. De grotere wordende onderwijseenheden maakt het bij een vrijstellingsverzoek bijna niet mogelijk om aan alle leerdoelen van het vak te voldoen. Studenten worden hier dus ook niet (meer) op gewezen. Daarnaast is er voor de CO- VWO route en de AD doorstroom voor 2018-2019 per persoon geteld. Dit heeft ook geleid tot een minder hoog aantal verleende vrijstellingen.

7. Gevolgde deskundigheidsbevordering/scholing

7.1. Aard en omvang van de activiteiten (collectief en individueel)

De deskundigheid van de examencommissie wordt onder andere bevorderd door deelname van de voorzitter en (voor de eerste helft van het collegejaar) de secretaris van de examencommissie CMI aan het hogeschoolbrede voorzittersoverleg. Daarnaast is één lid bezig met de SKE-opleiding en heeft een andere het SKE-certificaat in sept 2017 behaald bij de HR-academie. De training voor de nieuwe examencommissie leden zal in het collegejaar 2019-2020 worden gevolgd.

Eén lid van de examencommissie is bezig met het behalen van haar Master-diploma en een andere heeft het afgelopen jaar de opleiding verdiepende pedagogiek gevolgd.

Daarnaast zijn bijeenkomsten vanuit het SKE-netwerk gevolgd door leden van toetscommissie en van de examencommissie met een SKE-certificaat.

7.2. Deskundigheid inzake beoordelen toetskwaliteit (SKE/BKE-certificaten)

- Dhr. R.S.A. Oudejans, voorzitter; namens de opleiding Communicatie (BKE)
- Mevr. M .W.M. van der Ploeg, SKE behaald in sept 2017
- Mevr. D.D. Schuur, lid; namens de opleiding Creative Media & Game Technologies (BKE)
- Mevr. T. Ubert, lid; namens de opleiding Informatica en Technische Informatica (BKE)(Bezig met SKE)
- Mevr. I.J. Ploum, lid; namens de opleiding Communication & Multimedia Design (BKE)
- Dhr. W.A. Smit, extern lid

Toetscommissie CO: 1 lid SKE behaald juli 2017 + 1 lid master psychologie behaald in 2019,

Toetscommissie INF/TI: 1 lid SKE mee bezig,

Toetscommissie CMD: 1 lid SKE behaald in 2018,

Toetscommissie CMGT: 1 lid Master in onderwijskunde behaald in 2013.

7.3. Trends of aandachtspunten

Binnen CMI wordt er de afgelopen jaren in toenemende mate aandacht besteed aan de SKE en BKE. Binnen het docentencorps zijn steeds meer mensen actief bezig met het halen van de SKE en vanuit O&K is er een gepersonaliseerde BKE-traject ontworpen en gevolgd voor de docenten van de opleiding TI. Omdat dit traject goed is bevallen, gaat een dergelijk traject in 2019-2020 starten bij CMD. Bij CO bestaat hier de interesse voor, zij gaan deze mogelijkheid ook verder verkennen.

8. Aanwijzing examinatoren

8.1. Benoemingsprocedure en profielschetsen

In de Hogeschoolgids staat in de bijlage 'reglement examencommissies en examinatoren' in artikel 3 het volgende: *“De examencommissie wijst de examinatoren aan die voldoen aan het door het College van Bestuur vastgestelde profiel. Voor de strekking van dit artikel worden onder “leden van het personeel” ook diegenen begrepen die de functie van personeelslid uitoefenen op basis van detachering of inhuur (personeel – niet – in – loondienst).”*

De richtlijnen voor de benoeming van examinatoren zijn binnen de examencommissie vastgesteld in 2017-2018. Op basis van de richtlijnen zijn een aantal profielen geformuleerd. Deze profielen zijn gecommuniceerd met het opleidingsmanagement en via de instituutsdirectie wordt ieder jaar - bij aanvang van het collegejaar - een uitvraag gedaan van deze lijst per opleiding volgens een vaststaand format *“richtlijnen benoeming examinator”*. De directie draagt docenten voor, de examencommissie benoemd vervolgens de examinatoren. Dit proces en de richtlijnen zijn bij aanvang van 2018-2019 geëvalueerd, goed bevonden en op dezelfde wijze als het jaar daarvoor geïmplementeerd. Opvallend is dat, hoewel vorig jaar het termijn waarin docenten werden voorgedragen niet helemaal vlekkeloos verliep, dit in het collegejaar 2018-2019 geen probleem vormde.

Ook is er n.a.v. het vorig jaarverslag (2017-2018) bij de opleidingsmanagers aandacht gevraagd voor het begeleiden van de docenten die voor het eerst examinator zijn. Binnen een groot aantal opleidingen is hiervoor het 'buddy' systeem in het leven geroepen. Betreffende docenten gaan met een buddy in gesprek over het docentschap en bv het maken van toetsen.

De richtlijnen om tot een docent te benoemen tot examinator zijn als volgt:

Examinator incl. eindkwalificaties		
➤ 0,5 jaar ervaring als HO docent	deskundig betreffende vak, studiehandleiding en competenties	Relevante scholing

De richtlijnen om een docent te benoemen tot examinator eindniveau zijn als volgt:

Examinator incl. eindkwalificaties		
>2 jaar ervaring als HO docent	deskundig betreffende vak, studiehandleiding en competenties	Relevante scholing en kalibraties

In het collegejaar 2018-2019 is er één docent, waarbij het examinerschap (examinator incl. eindkwalificaties) per direct (juli 2019) is ingetrokken vanwege een geconstateerde onregelmatigheid bij een cijferwijziging. Deze maatregel geldt tot en met augustus 2020. Er zijn afspraken gemaakt met het opleidingsmanagement dat deze docent een opleiding dan welk cursus gaat volgen om zijn deskundigheid weer op niveau te brengen. Volgend jaar wordt het examinerschap van deze docent opnieuw beoordeeld.

8.2. Benoeming 'externe' examinatoren

De opleiding Communicatie maakt als enige opleiding binnen CMI gebruik van externe examinatoren. In alle gevallen, is er minimaal één interne examinator betrokken bij de toetsen op het eindniveau. De overige opleidingen zetten externe betrokkenen vooral in als adviseur. Voor externe examinatoren eindkwalificatie gelden de volgende richtlijnen:

externe examinatoren eindkwalificatie		
minimaal 5 jaar ervaring als beroepsbeoefenaar binnen het beroepenveld en werkt met startende beroepsbeoefenaars	deskundig betreffende vak, studiehandleiding en competenties	Relevante scholing en kalibraties

De opleiding Communicatie maakt gebruik van een min of meer vaste poule van 7 externe examinatoren.

8.3. Trends of aandachtspunten.

In het kader van externe validering en vreemde ogen dwingen, omarmt de examencommissie het werken met en de inzet van externe examinatoren.

9. Betrokkenheid bij accreditaties

9.1. Aard van de betrokkenheid

De examencommissie CMI is altijd nauw betrokken bij interne audits en accreditaties van opleidingen binnen CMI. De voorzitter levert daarin een bijdrage vanuit zijn rol als voorzitter van de examencommissie. Hij denkt mee tijdens de voorbereidingen en is direct betrokken bij de accreditaties van de opleidingen CMGT, TI en CMD tijdens het collegejaar 2018-2019.

De examencommissie en toetscommissies hebben ten behoeve van deze accreditaties verschillende documenten aangeleverd en waren aanwezig bij de gesprekken met het (proef)accreditepanel.

De examencommissie en toetscommissie TI heeft met name bij de opleiding TI meegedacht over het verbeteren van de toetsing. De examencommissie heeft tijdens het accreditatieproces meegedacht over een aanvullende vraag van het accreditatiepanel over toetsing.

Alle betrokken opleidingen; CMGT, TI en CMD hebben het accreditatieproces positief doorlopen

9.2. Effecten van de betrokkenheid

De resultaten van de accreditatie (en ook interne audits) maken onderdeel uit van het beoordelingsproces van het eindniveau (gerealiseerde leerresultaten).

10. Betrokkenheid bij nieuwe onderwijsactiviteiten

10.1. Aard van de betrokkenheid

De examencommissie fungeert bij alle opleidingen als vraagbaak over de eisen en randvoorwaarden zoals gesteld in de hogeschoolgids. Bij het opzetten van een nieuw curriculum worden we geraadpleegd over de voorwaarden zoals deze staan geformuleerd in de hogeschoolgids.

De verschillende toetscommissies zijn vanuit hun zorg-taak nauw betrokken bij de afzonderlijke opleidingsverbeteringstrajecten. Vrijwel iedere opleiding binnen CMI heeft grote onderdelen binnen de opleiding die worden aangepast of heeft een nieuw curriculum die net is begonnen, nog niet één keer volledig heeft gelopen of zelfs nog moet beginnen. Daar waar de focus voor de meeste toetscommissies lag op constructive alignment, lijkt dit begrip voor 2018-2019 steeds meer te zijn ingebed. De focus met het verzoek om advies lijkt nu meer te verschuiven naar het opleiden en begeleiden van docenten op het vlak van formatieve feedback/ formatieve toetsing binnen het gehele curriculum. Bij CO, CMGT, CMD zijn de docenten binnen CMI zich aan het professionaliseren op dit vlak.

De examencommissie is ook betrokken bij het toetsbeleid CMI. Het huidige beleid is aan vernieuwing toe. De examencommissie is gesprekspartner in de werkgroep die adviseert aan Heleen Elferink, directeur van CMI.

10.2. Effecten van de betrokkenheid

De examencommissie wil graag als onafhankelijke partij opereren binnen het instituut CMI. Zij beschouwt daarmee haar rol met name als adviserend en niet richting gevend als het gaat om het opzetten van een nieuwe route of variant.

11. Beoordeling van programma's op maat

11.1. Ervaringen bij aanvragen van individuele studenten

Elk verzoek tot aanpassing aan een examenprogramma van een student wordt inhoudelijk beoordeeld door de examencommissie. Het verzoek wordt met onderbouwing goed- of afgekeurd.

Maatwerk

Een individueel examenprogramma dat wordt samengesteld voor een student vóór aanvang van de opleiding of tijdens de opleiding, noemt de examencommissie een 'maatwerktraject'. Vanuit CO, CMGT en CMD zijn er bij aanvang van het collegejaar een aantal maatwerktrajecten overhandigd en akkoord bevonden. CMGT en CMD zijn beiden bezig geweest met een opschoonactie om de oudstudenten door het (nieuwe) curriculum te begeleiden.

Op basis van een assessment dat wordt afgenomen door een examiner wordt er een advies aan de examencommissie gegeven dat wordt beoordeeld en teruggekoppeld. Als voorbeeld zijn er steeds meer studenten die switchen van een voltijd- naar een deeltijdstudie, dat aanpassingen aan het examenprogramma vereist.

Individuele regeling

Wanneer een student een cursus moet volgen waar geen conversie voor is volgens de hogeschoolgids, verzoekt de student in overleg met zijn/haar SLC een vervangende cursus te mogen volgen. Dit wordt middels een 'individuele regeling' van de cursus aangevraagd en beoordeeld door de examencommissie. In overleg met het bedrijfsbureau wordt gekeken of de aanpassing ook praktisch realiseerbaar is in Osiris. De regeling wordt ter beoordeling aan de examencommissie aangeboden. Bij akkoord wordt het in Osiris verwerkt. Indien het voorstel wordt afgewezen, gebeurt dat schriftelijk voorzien van een inhoudelijke toelichting. In het jaar 2018-2019 zijn er nauwelijks individuele regelingen aangevraagd.

11.2. Ervaringen bij verzoeken om toestemming minors bij andere instellingen

Na overleg met hun SLC kiezen studenten een minor. Wanneer dit een minor betreft buiten de Hogeschool, is hier toestemming van de examencommissies van beide opleidingen voor nodig. Studenten kunnen gebruikmaken van de leerovereenkomst via Kiesopmaat.nl, indien de minor daarbij aangesloten is.

De examencommissie kijkt in alle gevallen of de minor die de student wil volgen voldoende verbreedend, dan wel verdiepend is. Indien nodig vraagt de examencommissie de student om een toelichting op het voorstel. Dit wordt ook steeds aan de betrokken onderwijsmanager voorgelegd. Verder wordt gecheckt of de minor van niveau 3 is, of de minor een onderzoekscomponent bevat en of de minor ter waarde van 30 studiepunten is. Het verzoek om toestemming voor het volgen van een externe minor wordt afgewezen als de minor niet voldoet aan deze eisen. Van de 30 studenten die een externe minor buiten de hogeschool hebben aangevraagd, zijn er 20 gehonoreerd. Het proces

rondom goedkeuren van externe minoren is tijdens het collegejaar 2017-2018 aangescherpt en opgenomen in de hogeschoolgids voor 2018-2019.

12. Verstrekte getuigschriften

12.1. Aantal verstrekte getuigschriften

Het aantal verstrekte getuigschriften voor de propedeuse was 463 in het studiejaar 2018-2019. (In 2017-2018 bedroeg dit 453)

Getuigschriften propedeuse 2018-2019	
CO Vt	133
CO Dt	0
INF Vt	126
INF Dt	10
CMGT	36
CMD Vt	121
CMD Dt	0
TI	37
Totaal	463

Het aantal verstrekte getuigschriften voor de bachelor was 361 in het studiejaar 2018-2019. (In 2018-2019 bedroeg dit 381)

Getuigschriften Bachelor 2018-2019	
CO Vt	116
CO Dt	8
CO - CDM	2
INF Vt	66
INF Dt	10
CMGT	20
MT	31
CMD Vt	78
CMD Dt	3
TI	27
Totaal	361

Het aantal verstrekte getuigschriften voor de Associate Degrees was 161 in het studiejaar 2017-2018. In het studiejaar 2018-2019 is er geen getuigschrift meer verstrekt voor de Associate Degrees, omdat deze opleidingen nu een eigen examencommissie hebben

12.2. Trends of aandachtspunten

Het aantal afgegeven getuigschriften voor 2018-2019 is nagenoeg stabiel over de afgelopen jaren.

13. Fraude en preventie

13.1. Geconstateerde fraude en onregelmatigheden bij toetsen

Afgelopen jaar zijn er 66 onregelmatigheden geconstateerd bij toetsen. Nadat eerder het aantal geconstateerde onregelmatigheden opvallend was afgenomen (van 52 in 2013-2014 naar geleidelijk 27 in 2017-2018), is er in 2018-2019 een duidelijke stijging waar te nemen. Het overgrote deel van de geconstateerde onregelmatigheden vinden plaats bij INF en TI. Bij 2 van de fraude meldingen is ook gelijk een groot aantal studenten betrokken. Bij twee zaken van INF waren er 5 studenten betrokken, bij een andere zaak bij TI 20 studenten (vanuit 2 klassen). Bij het digitaal toetsen, zien wij wel vaak een verschil met betrekking tot het aantal betrokkenen bij de meldingen van Fraude. Waar vroeger 2 partijen max betrokken waren bij een Fraudezaak, kan dit nu dus zelfs oplopen tot 20. In de case met de 20 studenten is overigens door de examencommissie geen fraude aangetoond. Bij 30 van de 66 fraudezaken is fraude geconstateerd en bewezen geacht.

13.2. Praktijken op het gebied van fraude door studenten

De meeste meldingen komen zoals gezegd vanuit INF en TI. Het betreft dan vaak fraude bij een digitale toets. Soms heeft iemand een extra scherm open, soms lijkt materiaal te zijn geknipt en geplakt uit een oefentoets. Hoewel wij in deze gevallen altijd vragen om duidelijk bewijsmateriaal, is het voor de docent en voor de surveillant lastig om dit aan te leveren. Een extra scherm is zo weg geklikt en hoe bewijs je vervolgens dat iets is geknipt en geplakt vanuit het geheugen en niet zelfs is geschreven?

De opleiding Informatica heeft het afgelopen jaar verschillende aanvullende maatregelen genomen door bijvoorbeeld toetsen te randomiseren m.b.t de inhoud, laptops van school ter beschikking te stellen, gewijzigd protocol bij melding van fraude door bewijsmateriaal te verzamelen, inhoudelijk deskundige surveillanten betrekken bij de toets enzovoort.

Bij de Fraude melding van TI waar 20 studenten bij betrokken waren, was er een antwoord wat zo letterlijk vaak terug kwam bij zo veel studenten (met allen eenzelfde fout), dat de docent zich af vroeg of er niet was samengewerkt. Bij CMGT, CMD en CO betreft Fraude vaak het onvoldoende gebruik maken van bronvermelding of het letterlijk knippen en plakken van teksten van iemand anders zoals een collega-student. Soms was er sprake van een te verregaande samenwerking tussen studenten, soms zonder medeweten van de student die verantwoordelijk was geweest voor het originele werk. De redenen die studenten hierbij gewoonlijk gaven, waren met name dat zij uit tijdnood hadden gehandeld.

13.3. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door studenten

De sancties betroffen met name een melding van Fraude bij het betreffende toetsmoment in Osiris en indien de fraude zwaarder was, ook uitsluiten van het opvolgende toetsmoment. Daarbij wordt de Hogeschoolgids gevolgd m.b.t artikel 11.10 om de definitie te bepalen. Afhankelijk van of er eigen

onderzoek is gedaan wordt gebruik maken van artikel 11.12 van de Hogeschool een maatregel opgelegd. In de meeste gevallen heeft de student “wel eigen onderzoek gedaan”. Van recidive is beperkt sprake.

Preventiemaatregelen

Het oproepen voor een hoorzitting en met de student in gesprek gaan bij elk vermoeden van fraude is ook een vorm van preventie. Hiermee wordt het beeld geschapen dat fraude, zeker in dit digitale tijdperk en de branche waarvoor wij opleiden, zeer serieus wordt genomen. Het simpele feit dat de studenten email van de examencommissie ontvangen, wordt al als spannend ervaren. Een officieel schrijven en bijbehorende hoorzitting draagt daar alleen maar aan bij.

Daarnaast bevatten de meeste handleidingen die behoren bij vakken met een inleveropdracht als toets, maar ook het voorblad bij de digitale tentamens bij INF en TI, bevat een passage over fraude en/of plagiaat. Ook wordt er steeds vaker door docenten binnen verschillende vakken, expliciet aandacht besteed aan wat fraude is en hoe deze binnen de hogeschool wordt bestraft.

Het gebruik van Ephorus was binnen CMI min of meer standaard bij inleveropdrachten. De functionaliteit van Ephorus, en de integratie daarvan in CumLaude, is een waardevolle factor in fraudepreventie wanneer het gaat om tekstuele inleveropdrachten. Wanneer het echter gaat om (grote) in te leveren programmeer- of designopdrachten schiet de functionaliteit van Ephorus te kort. Ephorus kan maximaal 25 MB aan waar CumLaude de mogelijkheid biedt om tot 1000 MB te uploaden. We zien wel wat vaker dat CumLaude en daarmee Ephorus niet altijd wordt ingezet bij controleren op fraude. Dit is dan ook voor ons een aandachtspunt. Ook zou het mooi zijn als de student vanuit zijn/ haar eigen verantwoordelijkheid voorafgaand aan het indienen van een rapport een controle kan uitvoeren door het (groeps)verslag zelf door Ephorus te kunnen halen. Kortom dat de Hogeschool Rotterdam dit faciliteert.

13.4. Praktijken op het gebied van fraude door examinatoren

Er zijn geen gevallen van fraude door docenten of examinatoren bekend bij de examencommissie.

13.5. Sancties en preventiemaatregelen n.a.v. fraude door examinatoren

De examencommissie CMI treft ieder jaar preventiemaatregelen met betrekking tot fraude door voorlichting hier over te geven aan nieuwe docenten of examinatoren. De leden van de examencommissie organiseren binnen de eigen opleiding, op verzoek ook voorlichtingsbijeenkomsten.

13.6. Trends of aandachtspunten

Studenten geven steeds vaker aan dat zij uit tijdnoed hadden gehandeld als ze worden betrap op Fraude. Iets inleveren wordt dan als belangrijker ervaren dan niets inleveren, met het risico om dus betrap te worden op fraude. Voorlichting over fraude vanuit docenten kan dit mogelijk verhelpen. Hoewel bij de opleiding INF duidelijk maatregelen zijn getroffen voor wat betreft het verminderen van Fraude bij digitale toetsen, blijft de examencommissie in gesprek met de opleiding om de kans op fraude te verminderen.

De examencommissie pleit voor een mogelijkheid voor studenten om bijvoorbeeld in het kader van groepsopdrachten vooraf gebruik te maken van een plagiaatscanner.

Ook blijft het nemen van een maatregel m.b.t fraude op deelonderdelen vaak meer complex bij het hanteren strafmaatregelen zoals geformuleerd in de hogeschoolgids. Of de straf wordt uiteindelijk zwaarder, doordat een herkansing van een groot vak, vaak moeilijker is te behalen. Bijvoorbeeld fraude voor onderdeel 1 van de 10 in de herkansing. De student moet het gehele vak van 12 Ects in het volgende collegejaar herkansen. De hogeschoolgids voorziet niet in dergelijke gevallen.

14. Toetsgerelateerde klachten

14.1. Aantallen toetsgerelateerde klachten en aantal gegronde daarvan

In schooljaar 2018-2019 zijn er 50 toetsgerelateerde klachten ingediend en 45 verzoeken gedaan voor een extra toetskans. Een aantal klachten komen binnen via Bureau Klachten en Geschillen. Deze zijn op één hand te tellen. Bij elkaar zijn dit jaar 50 klachten binnen gekomen ten opzichte van 67 van vorig jaar. Van de 50 klachten waren er 5 niet behandelbaar en 9 zaken ongegrond verklaard. De examencommissie heeft vervolgens 36 zaken gegrond verklaard.

Bij het indienen van een klacht, onderzoekt de examencommissie de klacht, hoort verschillende betrokkenen en neemt een voorlopig besluit. Wij kiezen er voor bij klachten en bezwaren om in een vroeg stadium het gesprek aan te gaan met de student, zodat we nog duidelijker zicht krijgen op de aard van de klacht. Het voorlopig besluit wordt in Osiris Zaak gecommuniceerd, waardoor het voor de student duidelijk is op basis van welke argumenten een besluit is genomen.

Mocht de examencommissie een klacht ongegrond verklaren, bijvoorbeeld omdat er nog geen inzage heeft plaats gevonden, dan zien we het steeds vaker gebeuren dat de student tijdens een hoorzitting mondeling uitgelegd wil krijgen wat de reden is van een eerder genomen voorlopige besluit.

14.2. Trends of aandachtspunten.

Een trend in het aantal toetsgerelateerde klachten is moeilijk waar te nemen. Met name omdat, het aantal klachten schommelt over de afgelopen jaren

15. Hoorzittingen examencommissie

15.1. Aantallen hoorzittingen

In jaargang 2018-2019 is het aantal hoorzittingen dat door de examencommissie CMI is gehouden – opnieuw - toegenomen. Er hebben 107 hoorzittingen plaats gevonden met studenten en docenten. De hoorzittingen met docenten hadden per definitie te maken hadden met de hoorzittingen met studenten! Hoewel studenten die bij eenzelfde casus betrokken waren ook wel eens tegelijkertijd worden uitgenodigd, zijn er ook gevallen waarin studenten die bij eenzelfde casus betrokken waren maar uitgenodigd zijn voor verschillende hoorzittingen.

15.2. Trends of aandachtspunten

De toename is vooral terug te voeren op ons eigen policy. Zoals eerder beschreven worden bij fraude betrokken studenten per definitie opgeroepen voor een hoorzitting. Daarnaast zijn studenten opgeroepen als een door hen ingediend bezwaar onduidelijk was of wanneer een claim afgewezen leek te gaan worden. In beide gevallen bleek opnieuw vaak dat een hoorzitting meer duidelijkheid oplevert dan de beschrijving in Osiris van de student, waardoor meestal -ondanks de tijd die het kost om een hoorzitting daadwerkelijk te laten plaatsvinden- sneller het juiste besluit kon worden genomen.

De toename is mogelijk ook te verklaren, doordat binnen Osiris zaak na het ontvangen van een voorlopig besluit, de knop 'horen' zichtbaar wordt voor een student. Het lijkt er op dat studenten deze knop makkelijk aanklikken met het doel mondeling een toelichting te krijgen op het voorlopig besluit. Bijvoorbeeld als een vrijstelling niet wordt toegekend. Studenten willen letterlijk 'gehoord' voelen/ worden ondanks de aanvullend een toelichtende tekst geplaatst.

16. Aantal beroepszaken CBE

16.1. Aantallen beroepszaken bij CBE hoorzittingen en aantal gegronde daarvan

Tijdens het collegejaar 2018-2019, zijn er 3 studenten in beroep gegaan bij het CBE n.a.v. een besluit van de examencommissie. Alle 3 de zaken zijn gegrond verklaard door het CBE.

16.2. Trends of aandachtspunten

Het aantal zaken bij het CBE is al jaren gelijk. Na afgelopen beroepszaken hebben we tijdens de vergaderingen van de examencommissies ook kritisch het verloop van de beroepszaak bekeken en het proces geëvalueerd. Van daaruit zijn er adviezen voorgesteld om bijvoorbeeld de bestaande flow aan te passen.

De examencommissie CMI heeft het tot stand komen van deze besluiten uitvoerig geëvalueerd binnen de vergadering van de examencommissie. De examencommissie CMI vermoedt dat zij het afgelopen jaar net iets vaker mee is gegaan met de opleiding en de lijn van de handleiding die niet altijd in lijn was met de wettelijke rechten uit de hogeschoolgids. Mede daarom willen we nog meer expliciet de Hogeschoolgids betrekken bij een besluit en nog beter beredeneren vanuit de wettelijke verantwoordelijkheden van het instituut CMI. Maar vooral ook willen voorkomen dat deze kwestie zich opnieuw aandoet. Daarom wordt extra aandacht besteed over de zaken richting het opleidingsmanagement, de toetscommissies en eventueel betrokken docenten bij bezwaren.

17. Overige aangelegenheden

Geen.

18. Bijlagen

- Bijlage 1: Mandaten aan de toetscommissie met bijgewerkte P&C-cyclus
- Bijlage 2: Ingevulde factsheet

BIJLAGE 1: MANDAAT TOETSCOMMISSIE 2018-2019

1. INLEIDING

Op grond van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) is een examencommissie verantwoordelijk voor de organisatie van de tentamens en de examens.

In dit document volgt een beschrijving van de taken en verantwoordelijkheden die de examencommissie CMI aan de toetscommissies binnen CMI heeft gemandateerd.

Het gaat hierbij om de toetscommissies van de opleidingen:

- Communication & Multimedia Design (CMD), vol- en deeltijd;
- Communicatie (CO), vol- en deeltijd jaar 3 & 4;
- Creative Media & Game Technologies (CMGT);
- Informatica (INF) vol- en deeltijd, & Technische Informatica (TI), voltijd.

In cursusjaar 2018-2019 wordt verder toegewerkt naar het evalueren van toetsen voorafgaand aan afname. Daarnaast wordt van de toetscommissies gevraagd dat zij periodiek overleggen met hun onderwijsmanagement zodat mogelijke problemen m.b.t toetsing en examinatoren (denk hierbij aan bemensing, kwaliteit, tijd) tijdig gesignaleerd en aangepakt kunnen worden. Om de communicatie met de examencommissie te optimaliseren zijn de individuele examencommissieleden aanspreekpunt voor de toetscommissies van hun opleidingen, Monique van der Ploeg is aanspreekpunt mbt rapportages.

Tot slot dient te worden vermeld dat sinds cursusjaar 2015-2016 alleen benoemde examinatoren toetsen mogen afnemen. De onderwijsmanagers dragen de examinatoren voor, indien zij voldoen aan de criteria van de door de Examencommissie opgestelde checklist (te vinden in de samenwerkingsruimte van CumLaude) zijn zij benoemd door de examencommissie.

De examencommissie wenst de toetscommissies veel succes met het uitvoeren van hun taken.

2. SAMENSTELLING TOETSCOMMISSIES 2018-2019

CMD: Mio van der Lijn, Rob van der Willigen, Jantien Slob

CMGT: Bob Pikaar en Rob Zoetewij

CO: Eline van Hamersveld, Ank Jansen

INF/TI: Henny Batelaan-Butter, Ruud Tönissen

3. PROFIEL LID TOETSCOMMISSIE

De leden van de toetscommissies worden op voordracht van hun onderwijsmanagement benoemd en

- hebben kennis van zaken aangaande curriculum, competenties en eindkwalificaties;
- beschikken over een sterk analytisch vermogen en de vaardigheid tot het samenstellen van rapportages;
- hebben ervaring met diverse vormen van toetsing;
- zijn bereid zich verder te scholen op het gebied van toetsing;
- handelen integer.

4. MANDAAT

"Het beoordelen van de kwaliteit (validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid) van tentamens en examens". De kwaliteitscriteria staan beschreven in het CMI Toetsbeleid en vallen samen met standaard 3 van de NVAO. Het streven is in een periode van 4 jaar de summatieve toetsen in het curriculum 1x te beoordelen.

- De toetscommissie voert per onderwijsperiode een kwaliteitscheck uit op een aantal door de toetscommissie bepaalde toetsen per leerjaar. Het streven is 50% van de toetsen voorafgaand aan de toets te evalueren en 50% na afname van de toets.
 - Ze verzamelt de betreffende toetsmaterialen;
 - Ze gebruikt een geschikt format voor schriftelijke feedback;
 - Ze koppelt haar bevindingen schriftelijk terug naar de cursusbeheerder. Deze bevindingen worden in CumLaude geplaatst;
 - Wanneer geconstateerd wordt dat de toets niet de gevraagde kwaliteit heeft, wordt de toets niet afgenomen tot de toets is aangepast aan het gevraagde kwaliteitsniveau, bij voorkeur met hulp/advies van de toetscommissie;
 - De toets dient opnieuw gecontroleerd te worden voordat deze wordt afgenomen wanneer de toets niet betrouwbaar en/of valide bleek;
 - Ze rapporteert uiterlijk elke lesweek 10 schriftelijk ten aanzien van bovenstaande aan de examencommissie en informeert het management (cc).
- De toetscommissie voert aanvullend een kwaliteitscheck uit op toetsen die zijn aangevraagd door de examencommissie of onderwijsmanagement.
- De toetscommissie controleert de toetsen behorende bij de minor(en) die onderdeel uitmaken van het examenprogramma van de opleiding (INF).
- De toetscommissie controleert de toetsen behorende bij de minor(en) en keuzevak(ken) van de opleiding.

4.1 OVERIGE OVERWEGINGEN BIJ HET MANDAAT*

- Heeft de opleiding een toetsplan?
 - Is het plan een goede doorvertaling van het toetsbeleid?
 - Voldoet het aan het format zoals opgenomen in het toetsbeleid CMI?
 - Geeft het toetsplan inzicht in welke toetsen de eindkwalificaties/competenties aftoetsen?
 - Is het eindniveau van de opleiding hiermee goed/volledig afgedekt
 - Is het toetsplan in overeenstemming met het opleidingsprofiel

Is de relatie tussen de modules, eindkwalificaties / competenties en toetsvormen vastgelegd in een up-to-date toets(dekkings)matrix

- Is er voldoende mix aan toetsvormen binnen een cursusjaar

*de verantwoordelijkheid voor deze punten ligt bij het opleidingsmanagement:

5. RAPPORTAGES

(WORDEN GEPLAATST IN DE 'SAMENWERKINGSRUIMTE' OP CUMLAUDE & GEMAILD NAAR EXAMENCOMMISSIE-CMI@HR.NL):

- Plan van Aanpak:

Ter uitvoering van de aan haar opgedragen taak stelt de toetscommissie jaarlijks een plan van aanpak op dat aan het begin cursusjaar wordt gepubliceerd (deadline 15 oktober 2019) en de volgende onderdelen bevat:

 1. Opleiding, samenstelling en werkwijze van de toetscommissie;
 2. Te beoordelen toetsen met bijbehorende toetsvorm per leerjaar en periode (eventueel relatie met voorgaand cursusjaar bij, bijvoorbeeld afgekeurde toetsen);
 3. Plan van aanpak mbt de adviezen uit de jaarrapportage van het afgelopen jaar;
 4. Deskundigheidsbevordering: welke scholing nodig is voor toetscommissieleden (stem dit af met het onderwijsmanagement).
- Perioderapportage (per kwartaal):

De perioderapportage bevat de volgende onderdelen:

 1. Opleiding, samenstelling en werkwijze van de toetscommissie;
 2. Beoordeelde toetsen met bijbehorende toetsvorm volgens plan van aanpak;
 3. Toetsen die incidenteel (aanvullend) zijn beoordeeld op verzoek management/examencommissie;
 4. Bevindingen bij de kwaliteit van de toetsen met acties voor het management/examencommissie.

6. JAARRAPPORTAGE

De toetscommissie rapporteert eens per jaar schriftelijk middels een jaarrapportage aan de examencommissie (uiterlijk 1 oktober de jaarrapportage van het cursusjaar ervoor) en bevat de volgende onderdelen:

1. Opleiding, samenstelling en werkwijze van de toetscommissie:
 - a. samenstelling en rolverdeling;
 - b. beoordeelde toetsen met bijbehorende toetsvorm.
2. Bevindingen kwaliteit toetsen:
 - a. bevindingen kwaliteit toetsen ten aanzien van validiteit, betrouwbaarheid, transparantie;
 - b. algemene bevindingen kwaliteit toetsen;
 - c. adviezen ter verbetering richting onderwijsmanager en examencommissie.
3. Rapportage overige activiteiten toetscommissie;
4. Gevolgde deskundigheidsbevordering;
5. Evaluatie adviezen uit jaarrapportage voorgaand cursusjaar;
6. Evaluatie naar aanleiding van betreffend studiejaar en adviezen voor vervolg;
7. Eventuele bijlagen

BIJLAGE 2 FACTSHEET CMI

Verleende Vrijstellingen

2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015	2013/2014	2012/2013
88	224	391	731	422	73	1219*

*in 2012/2013 zijn de vrijstellingen van de afzonderlijke vakken van versnelde routes als vrijstelling meegenomen

Fraude en onregelmatigheden

2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015	2013/2014	2012/2013
66	27	31	36	29	52	61

Aantal toetsgerelateerde klachten (waarvan gegrond)

2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015	2013/2014	2012/2013
50(36)	67(29)	72(24)	52 (?)	54	96	63

Aantal hoorzittingen examencommissie

2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015	2013/2014	2012/2013
107	103	85	33	29	52	61

Aantal CBE-zaken (waarvan gegrond)

2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015	2013/2014	2012/2013
3(3)	4(0)	1	4	4	4	12